

Κυνήγι Γυναικών

Queericulum Vitae
νοέμβρης 2012

Από τον Μάιο του 2012 εξελίσσεται ένα πρωτόγνωρο κυνήγι γυναικών σε πιάτσες και «παράνομους» οίκους ανοχής στην Αθήνα, με αποτέλεσμα δεκάδες γυναίκες που βρέθηκαν θετικές στον ιό του HIV να συλληφθούν και να προφυλακιστούν με βαρύτερες κατηγορίες. Τα προσωπικά τους στοιχεία μαζί με τις φωτογραφίες τους δημοσιεύτηκαν στον τύπο και τα κανάλια. Όλα ξεκίνησαν τον Απρίλιο του 2012 όταν ο τότε υπουργός υγείας Ανδρέας Λοβέρδος, στην προσπάθειά του να εμφανιστεί ως ο προστάτης του Έλληνα οικογενειάρχη, στοχοποίησε σε δηλώσεις του τις μετανάστριες που κάνουν πιάτσα στο κέντρο της Αθήνας ως υπεύθυνες για την αύξηση των κρουσμάτων Aids στον (αθώο και ανυπεράσπιστο) αντρικό (ελληνικό) πληθυσμό¹. Μάλλον όχι, λάθος. Η ιστορία αυτή έχει ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν. Γιατί αυτή είναι άλλη μια ιστορία έμφυλης βίας που ασκείται, καταρχήν, πάνω στα γυναικεία σώματα. Μιας βίας που βασιζέται τη νομιμοποίησή της στην έμφυλη οργάνωση της κοινωνίας η οποία ταξινομεί τα σώματα με βάση τη βιολογία, κατασκευάζει και ιεραρχεί τα φύλα, αναπαράγοντας τις πατριαρχικές δομές και αποδίδοντας συγκεκριμένους ρόλους και εξουσίες στον «άντρα» και τη «γυναίκα». Και αυτό ξεκίνησε πολύ πολύ παλιά. Επίσης είναι άλλη μια ιστορία εκμετάλλευσης των αναγκών, των δυνατοτήτων και των επιθυμιών των σωμάτων, μια ιστορία που στα πλαίσια της φιλελεύθερης καπιταλιστικής κοινωνίας αλλάζει μορφές και νοήματα. Κι αυτό όμως είναι μια ιστορία παλιά. Επιπλέον, είναι μια ιστορία ρατσιστικού μίσους απέναντι στον άλλο, αυτόν κι αυτήν που τοποθετούνται «εκτός» της ετεροσεξιστικής συνθήκης της πυρηνικής

1 <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=455467>

οικογένειας και άλλων τέτοιων θεσμών. Είναι μια ιστορία όπου ο άλλος δαιμονοποιείται, ορίζεται ως μiasματικός και άρα επικίνδυνος, κι αυτό νομιμοποιεί την άσκηση βίας πάνω του, συχνά μέχρι τη φυσική του εξόντωση. Κι αυτό είναι μια παλιά ιστορία: από τότε που οι άνθρωποι περίμεναν με την πέτρα στο χέρι για να την πετάξουν σε ένα σώμα που είχε στοχοποιηθεί επειδή θεωρούνταν άρρωστο, τερατώδες, άσχημο ή απλά διαφορετικό. Ταυτόχρονα όλα αυτά είναι καινούρια με την έννοια ότι χαρακτηρίζουν την εποχή της βιοπολιτικής εξουσίας, τον τρόπο που η κυριαρχία και οι σύγχρονες μορφές διακυβέρνησης στις δυτικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν τους/τις «υπηκόους» τους ως πληθυσμούς υπό συνεχές καθεστώς ελέγχου.

Οι δηλώσεις Λοβέρδου έγιναν πράξη λίγες μέρες πριν κληθούν οι έλληνες στις εκλογές του Μαΐου 2012 να ψηφίσουν τους αντιπροσώπους τους στην άσκηση της πολιτικής. Με μια οργανωμένη επιχείρηση του κρατικού μηχανισμού ξεκινά ένα κυνήγι εναντίον γυναικών που προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες επί πληρωμή και τοξικοεξαρτημένων. Αρχικά πραγματοποιούνται έλεγχοι σε κάποια σπίτια, αυτά που χαρακτηρίζονται ως παράνομα²

2 Εδώ να σημειώσουμε ότι στην πραγματικότητα στη συντριπτική τους πλειοψηφία τα 'σπίτια' της Αθήνας είναι παράνομα καθώς είναι σχεδόν αδύνατο να πληρούνται όλες οι τυπικές προϋποθέσεις του νόμου που ορίζει την εγκατάστασή τους. Με βάση το νόμο, ένας οίκος ανοχής δεν μπορεί να βρίσκεται κοντά σε σχολείο, εκκλησία, δημόσια υπηρεσία ή/και μια σειρά από άλλους χώρους, καθιστώντας έτσι πρακτικά άνεφικτο το να είναι 'νόμιμος'. Οπότε, η πορνεία ως εργασία είναι συνεχώς ελεγχόμενη από το κράτος με την έννοια ότι βρίσκεται σε καθεστώς ημιπαρνομίας χωρίς να μπορεί να είναι κι αλλιώς, και οι μαστροποί αποκτούν κεντρικό ρόλο ως αυτοί που 'διευθετούν' τις σχέσεις με την αστυνομία και το κράτος.

αλλά και σε τοξικοεξαρτημένες γυναίκες που βρίσκονται σε πιάτσες, ή που έχουν την ατυχία να περνάνε από μια πιάτσα³, ή που απλά νταγκκάρουν έπειτα από χρήση σε κάποιο πεζοδρόμιο του ευρύτερου κέντρου της Αθήνας. Στην επιχείρηση έγινε μια επίδειξη συντονισμού διαφόρων κρατικών φορέων για την οργάνωση και εκτέλεση ενός σχεδίου από αυτά που συχνά εκπονεί το σύγχρονο κράτος στα πλαίσια τρομοκράτησης και ελέγχου του πληθυσμού των μητροπόλεων. Οι φορείς που συνεργάστηκαν ήταν η εκτελεστική εξουσία (μέσω των υπουργείων Υγείας και Προστασίας του Πολίτη), η νομοθετική εξουσία (μέσω της διάταξης για τις αυξημένες/νέες δικαιοδοσίες του ΚΕΕΛΠΝΟ⁴), η δικαστική εξουσία (με τους εισαγγελείς και τους ανακριτές έτοιμους να παραβιάσουν κάθε έννοια ισονομίας στην απαγγελία των κατηγοριών) και άλλοι θεσμοί της κρατικής εξουσίας όπως η αστυνομία και φορείς διαχείρισης της δημόσιας υγείας (ΚΕΕΛΠΝΟ). Φυσικά δεν έλειψε και η ενεργητική συμμετοχή των φορέων προπαγάνδας που αποτελούν τα Μ.Μ.Ε.: από τα τηλεοπτικά κανάλια και τα καθωσπρέπει έντυπα μέχρι τις φυλλάδες του κίτρινου τύπου και τα διάφορα δήθεν δημοσιογραφικά/ενημερωτικά sites ειδήσεων, όλοι, σχεδόν χωρίς καμία εξαίρεση, έσπευσαν να δημοσιεύσουν τις φωτογραφίες των γυναικών που συνελήφθησαν και να υποστηρίξουν τον επίσημο κρατικό λόγο περί «ιερόδουλων που σπέρνουν το θάνατο». Σε μια ενορχηστρωμένη άσκηση βιοπολιτικής, οι

3 Για παράδειγμα, μία από τις προφυλακισμένες γυναίκες είχε έρθει μόλις πριν μία μέρα στην Αθήνα για να δει την αδερφή της (σύμφωνα με μαρτυρία της την οποία έδωσαν στη δημοσιότητα τα μέλη της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης στις Διωκόμενες Οροθετικές Γυναίκες)

4 βλ. αρ. φύλλου ΦΕΚ 1002 τεύχος Β 2/4/2012

γιατροί του ΚΕΕΛΠΝΟ βγήκαν αγκαζέ με την αστυνομία στο δρόμο, πήγαν εκατοντάδες γυναίκες στα τμήματα όπου και τους έκαναν αιματολογικούς ελέγχους στέλνοντας τα αποτελέσματα προς άμεση τηλεοπτική κατανάλωση.

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ (Κέντρο Ελέγχου & Πρόληψης Νοσημάτων) ενώ, σύμφωνα τουλάχιστον με τον ιδρυτικό του νόμο, έχει ως στόχο την «υποστήριξη ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (μετακινούμενων πληθυσμών και trafficking)» πρόσφατα απέκτησε αυξημένες δικαιοδοσίες, εναρμονισμένες με τις ανάγκες του κράτους για άμεση επέμβαση απέναντι σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού που «βρομίζουν» την εικόνα μιας πόλης. Στις 10/4/2012 δημοσιεύτηκε απόφαση του τότε υπουργού Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Α. Λοβέρδου, που σε ειδική αναφορά για τον ιό HIV, ορίζει τους χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών ουσιών, τους μετανάστες δίχως νομιμοποιητικά έγγραφα, τους άστεγους και τα εκδιδόμενα πρόσωπα δίχως το προβλεπόμενο βιβλιάριο υγείας, ως ομάδες υψηλού κινδύνου για τη μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων που πρέπει να υφίστανται ειδικό έλεγχο χωρίς να προβλέπεται η απαραίτητη συναίνεσή τους, αλλά ούτε και η ενημέρωσή τους, γεγονός που καταστρατηγεί κάθε έννοια ιατρικής δεοντολογίας⁵. Η απόφαση κάνει λόγο και για την απαραίτητη συνδρομή των αστυνομικών αρχών, όπου το ΚΕΕΛΠΝΟ το κρίνει απαραίτητο. Με αυτή τη διάταξη φαίνεται να ανοίγει και ο δρόμος για την ποινικοποίηση των φορέων του HIV πράγμα που δεν ίσχυε μέχρι τώρα στην Ελλάδα⁶.

5 Βλ. άρθ. 1, παρ 4 -13 αρ. φύλλου ΦΕΚ 1002 τεύχ. Β 2/4/2012. Να σημειώσουμε πως φυσικά η διάταξη δε λέει ρητά ότι δεν χρειάζεται η συναίνεσή τους, απλώς, με τη χαρακτηριστική ασάφεια των νομικών διατυπώσεων, αφήνει ανοιχτό το τι είναι το δέον να γίνει κάθε φορά σε ερμηνείες και στην κρίση του ΚΕΕΛΠΝΟ.

6 Ενώ για παράδειγμα στη Σουηδία και αλλού, από πολύ νωρίς

Λίγα λόγια για την οργάνωση της επιχείρησης⁷:

Οι αστυνομικές δυνάμεις αρχικά προσήγαγαν γυναίκες που κινούνταν τις βραδινές ώρες σε κεντρικές γειτονιές της Αθήνας με την κατηγορία της παράνομης πορνείας. Κατά την προσαγωγή τους στο αστυνομικό τμήμα, γιατροί του ΚΕΕΛΠΝΟ διεξήγαγαν με συνοπτικές διαδικασίες τεστ για HIV, χωρίς την πλήρη ενημέρωση και τη συναίνεση των γυναικών. Οι πρώτες γυναίκες που προσήχθησαν καταγγέλλουν ότι δεν είχαν καμία ενημέρωση για το τεστ που τους έγινε ούτε για το λόγο για τον οποίο κρατούνταν στο τμήμα. Τις επόμενες ημέρες ενημέρωναν τις γυναίκες που μετέφεραν στα τμήματα ότι αν δεν έδιναν τη συγκατάθεσή τους για το τεστ, τότε αυτό θα γινόταν με εισαγγελική διαταγή, γεγονός που θα ήταν εις βάρος τους (!). Έτσι όλες «συναινούσαν» στην εξέταση, μόνο που καμία από τις προβλεπόμενες διαδικασίες τελικά δεν τηρούταν. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν τα γρήγορα (rapid) τεστ, που δεν χρησιμοποιούνται σε κανένα νοσοκομείο της χώρας, για τον έλεγχο της HIV λοίμωξης. Σύμφωνα με την, τηρούμενη και μέχρι πριν το συγκεκριμένο συμβάν στην Ελλάδα, διεθνή πρακτική, τα γρήγορα τεστ πρέπει να επιβεβαιώνονται με το ELISA τεστ, και στην περίπτωση που αυτό βγει θετικό, τότε πρέπει να γίνεται και το Western Blot

---

υπήρξε νομοθεσία με βάση την οποία μπορούσαν να αποδοθούν ποινικές ευθύνες σε φορείς του ιού που έκανα σεξ χωρίς να πάρουν προφυλάξεις (είτε ενημέρωναν είτε όχι τους/τις σεξουαλικούς συντρόφους τους ότι είναι φορείς).

⁷ Οι πληροφορίες έχουν αντληθεί από την *Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης στις Διωκόμενες Οροθετικές Γυναίκες*, καθώς κι από άτομα της κοινότητας των τρανς που προσήχθησαν αλλά δεν κρατήθηκαν.

τεστ (πριν ανακοινωθεί το αποτέλεσμα στο άτομο) για να αποφεύγεται η πιθανότητα ψευδώς θετικού αποτελέσματος.

Οι γυναίκες που βρέθηκαν αρνητικές στο τεστ αφήνονταν ελεύθερες⁸. Όσες ήταν θετικές στο γρήγορο τεστ ενημερώνονταν ότι είναι φορείς του ιού (πράγμα που μπορεί φυσικά να είναι λάθος λόγω των ποσοστών αποτυχίας του συγκεκριμένου τεστ) από τους αστυνομικούς που είχαν εκείνη την ώρα υπηρεσία, χωρίς φυσικά την απαραίτητη ψυχολογική υποστήριξη που προβλέπεται σε τέτοιες περιπτώσεις, ενώς τη συνέχεια έπαιρναν το δρόμο για τη σήμανση, όπου και φωτογραφίζονταν (οι φωτογραφίες αυτές δημοσιοποιήθηκαν τις επόμενες ημέρες στο site της Αστυνομίας και στα Μ.Μ.Ε.). Στη συνέχεια, οδηγούνταν στα κρατητήρια καθώς είχαν κριθεί προφυλακιστέες με την κατηγορία της *βαριά σκοπούμενης σωματικής βλάβης*. Τις επόμενες μέρες οδηγήθηκαν στον ανακριτή από ομάδα αστυνομικών οι οποίοι φορούσαν γάντια και μάσκες για να προστατευθούν από τον ιό (;) σε μια επίδειξη άγνοιας για το πώς μεταφέρεται ο ιός ή μιας καλά σχεδιασμένης παράστασης για το κοινό των Μ.Μ.Ε.

Ενώ αυτές οι κοπέλες οδηγήθηκαν στις φυλακές Κορυδαλλού, αστυνομία και γιατροί συνέχισαν το κυνήγι, μόνο που μετά τις εκλογές σταμάτησαν να δημοσιοποιούν τα στοιχεία και τα πρόσωπα των γυναικών, τόσο γιατί είχαν υπάρξει έντονες αντιδράσεις από ΜΚΟ (βλ. Συνήγορος του Πολίτη, Σύλλογοι Οροθετικών) και πρωτοβουλίες

---

⁸ Για να είμαστε ακριβείς, αφήνονταν ελεύθερες οι ελληνίδες αφού τους επέβαλαν πρόστιμο επειδή δεν είχαν άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος, άσχετα αν οι ίδιες ισχυρίζονταν ότι δεν εργάζονται στην πορνεία και η αστυνομία δεν είχε αποδείξεις για το αντίθετο – ταυτόχρονα οι μετανάστριες χωρίς χαρτιά οδηγούνταν στα κέντρα κράτησης 'παράνομων' μεταναστών/στριών.

αλληλεγγύης, όσο και επειδή τη βασική δουλειά τους την είχαν κάνει: Ο Λοβέρδος αναδείχθηκε άξιος της εμπιστοσύνης των ψηφοφόρων που τον ανέδειξαν πρώτο σε ψήφους στη Β' Αθηνών, με αρκετή διαφορά από τον δεύτερο, τον τότε υπουργό προστασίας του πολίτη Μ. Χρυσοχοϊδη (sic;).

Το κυνήγι λοιπόν συνεχίστηκε με την ίδια διαδικασία μόνο που στο στόχαστρο μπήκαν και πιάτσες των τρανς γυναικών. Τα τηλέφωνα του ΚΕΕΛΠΝΟ πήραν, λέει, φωτιά. Τις πρώτες μέρες το ΚΕΕΛΠΝΟ ισχυρίστηκε ότι περίπου 6000 άντρες πήραν τηλέφωνο γιατί είχαν, ή θεώρησαν ότι είχαν, σεξουαλική επαφή με μία από τις γυναίκες που είδαν στην τηλεόραση και κάποιοι από αυτούς ελέγχθηκαν γιατί είχαν επαφή χωρίς προφύλαξη με κάποια από τις γυναίκες αυτές. Το κοινό ενημερώθηκε ότι ορισμένοι βγήκαν θετικοί στον ιό. Έτσι βρέθηκαν και τα απαραίτητα θύματα για να έχει και περισσότερο νόημα η «πρόκληση βαριάς σκοπούμενης σωματικής βλάβης» αφού μέχρι τότε αυτή η κατηγορία ήταν τελείως στον αέρα καθώς υπήρχαν οι «θύτες» χωρίς να υπάρχουν τα θύματα.

Ένα ενδιαφέρον σημείο που δείχνει το βαθμό στον οποίο η κυρίαρχη ηθική μπορεί να παραβιάσει στοιχειώδεις κανόνες της λογικής σκέψης εμφανίζεται ακριβώς εδώ: Γιατί, αλήθεια, τα θύματα της ιστορίας είναι οι άντρες-πελάτες (οι οποίοι κατά πάσα πιθανότητα είναι αυτοί που μπορούν να απαιτήσουν να μη βάλουν προφυλακτικό, ή/και να πληρώσουν παραπάνω γι' αυτό) κι όχι οι γυναίκες που πληρώθηκαν για να κάνουν σεξ μαζί τους; Η ερώτηση είναι εύκολο να απαντηθεί: Λόγω πατριαρχίας, αγάπη μου. Η κοινή λογική θα έλεγε ότι δεν μπορούμε να ξέρουμε αν αυτοί οι άντρες μετέφεραν τον ιό στις γυναίκες ή αν συνέβη

το αντίστροφο, όμως η λογική της έμφυλης κυριαρχίας λέει πως ό,τι κι αν έχει γίνει, οι γυναίκες φταίνε και οι γυναίκες θα την πληρώσουν – ειδικά αν οι γυναίκες είναι «πουτάνες» και «πρεζάκια» ταυτόχρονα. Είναι άλλωστε πιο εύκολο να την πληρώσουν αυτές και όχι ο πελάτης. Ο μισογυνισμός χτίζεται από πολύ παλιά και αποτελεί δεύτερο δέρμα μας, καθορίζει τόσο τα αυθόρμητα αντανακλαστικά μας όσο και τις συνειδητές μας αποφάσεις. Αυτό το σεξουαλικό «συμβόλαιο» ανάμεσα στους άντρες (ανεξαρτήτου τάξης) χαρακτηρίζει τον πολιτισμό μας, και αφού τα καταφέραμε και φτάσαμε στο φεγγάρι θα έχουμε δικίο *εμείς* οι άντρες, που έχουμε τα κανάλια και τις εφημερίδες, εκφράζουμε τον κυρίαρχο λόγο, φτιάχνουμε το νόμο, είμαστε το κράτος και μας ανήκει η δυνατότητα να ορίζουμε το δικίο και να το «παίρνουμε» με το μέρος μας.

Γιατί άλλαξε ο Μανωλιός;

Ένα ακόμα ενδιαφέρον σημείο: Πολλά από τα τηλεφωνήματα στο κέντρο πληροφοριών του ΚΕΕΛΠΝΟ⁹ ήταν από γυναίκες που ζητούσαν πληροφορίες για το τι μπορούν να κάνουν που ένας 'ξαδερφός τους' (βλ. ο άντρας τους) «πηγαίνει με τέτοιες γυναίκες και δε θέλει να κάνει το τεστ». Τα υψηλόβαθμα στελέχη του ΚΕΕΛΠΝΟ, αλλά και αρκετοί εργαζόμενοι, υπερασπίστηκαν, σε διάφορες περιστάσεις, το κυνήγι, τη δημοσιοποίηση των φωτογραφιών και όλα τα υπόλοιπα, ισχυριζόμενοι ότι αποτέλεσε μια αρκετά αποτελεσματική τακτική για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού γύρω από τον HIV. *Ορίστε*, μας είπαν, *έξι*

---

9 Σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία που καταθέτει ο φορέας.

χιλιάδες άντρες πήραν τηλέφωνο επειδή θορυβήθηκαν στο ενδεχόμενο να έχουν πάει με αυτές τις γυναίκες. Κάποιοι σίγουρα θα ήρθαν να κάνουν και το τεστ. Οι σύζυγοι/ σύντροφοι όλων αυτών ίσως επίσης να πίεσαν τους άντρες ή τους γιους τους ή τους φίλους τους να ελεγχθούν, ή ακόμη και να έκαναν εκείνες το τεστ, ή απλώς να ενημερώθηκαν σχετικά οι ίδιες. Μπροστά σε τόσα θετικά αποτελέσματα, πώς κάνετε έτσι για μερικές φωτογραφίες και κάποιες ποινικές ευθύνες που αποδόθηκαν σε μερικές γυναίκες! Άλλωστε δεν έχουν όντως ευθύνες αυτές οι γυναίκες; Και δεν έχει το κράτος την ευθύνη της δημόσιας υγείας και της προστασίας του κοινωνικού συνόλου;

Είναι γνωστό πως το κράτος χρησιμοποιεί ποικιλία τεχνικών διακυβέρνησης του πληθυσμού και ότι βασικό εργαλείο αυτών των πολιτικών τεχνικών ελέγχου αποτελούν και οι πολιτικές διαχείρισης της δημόσιας υγείας. Στο σημείο αυτό προκύπτει η εξής ερώτηση: Τι μπορεί να σημαίνει αυτή η επιλογή του κράτους να διαχειριστεί, στη συγκεκριμένη συγκυρία, το ζήτημα της 'προστασίας' από τον HIV και να το εμφανίσει στην 'επικαιρότητα' και στο δημόσιο χώρο με αυτό τον τρόπο¹⁰; Υποτίθεται ότι οι κλασικές πλέον καμπάνιες ενημέρωσης και πρόληψης θεωρούνται από το κράτος και τους συνεργαζόμενους με αυτό φορείς το πιο αποτελεσματικό μέσο για τον έλεγχο του ιού και τη μείωση

¹⁰ Εκτός από την προφανή εξήγηση ότι πρόκειται για προεκλογική καμπάνια του Λοβέρδου και του Χρυσοχοϊδή, χρειάζεται, θεωρούμε, να σκεφτούμε και πέρα από τα 'συνειδητά' κίνητρα των διάφορων επαγγελματιών της πολιτικής – ώστε να κατανοήσουμε τόσο το πώς ακριβώς συγκροτούνται οι πρακτικές της βιοπολιτικής εξουσίας σε διαφορετικές συγκυρίες όσο και το πώς συναρθρώνονται οι σχέσεις εξουσίας για να παραχθούν κάθε φορά άλλες τεχνικές διαχείρισης του πληθυσμού οι οποίες με τη σειρά τους ενεργοποιούν συγκεκριμένα κοινωνικά αντανakλαστικά.

των κρουσμάτων.

Σε αυτή τη χρονική στιγμή, όμως, το ΚΕΕΛΠΝΟ και ο υπουργός δε βγήκαν να επαναλάβουν αυτό που φαίνεται να αποτελεί τη βάση της πρόληψης και ενημέρωσης για τον HIV, έτσι όπως την έχει σχεδιάσει μέχρι τώρα το κράτος: ότι δηλαδή όποιος κάνει σεξ χωρίς προφυλάξεις πολλαπλασιάζει δραματικά τις πιθανότητες να γίνει φορέας και στη συνέχεια να μεταδώσει τον HIV. Ούτε φάνηκε να ενδιαφέρθηκε το κράτος να εντατικοποιήσει τέτοιες καμπάνιες πρόληψης και ενημέρωσης. «Προτίμησε» αντ' αυτού να δημοσιοποιήσει 15 φωτογραφίες οροθετικών γυναικών από την Αθήνα στο διαδίκτυο σα να ήθελε να πει ότι «*όποιος έχει πάει με αυτές τις συγκεκριμένες έχει πιθανότατα κολλήσει, και ότι αν δεν είναι μόνο αυτές ο κίνδυνος, όσες κι αν είναι θα τις πιάσουμε και θα σας τις δείξουμε*». Πολύ επικίνδυνη συνέπεια: Με αυτή τη λογική ο ανόητος και ανενημέρωτος ελληνάρας που κάνει σεξ χωρίς προφυλακτικό (είτε πληρώνει είτε όχι) έξω από την Καλαμάτα ανακουφίζεται γιατί είναι πολύ μακριά από το κέντρο της Αθήνας «που γίνονται αυτά». Ξαναγυρνώντας στο ερώτημα «γιατί το κράτος επιλέγει τώρα να διαχειριστεί με όρους 'κρίσης' ή/και επιδημίας τον HIV», να σημειώσουμε εδώ ότι προφανώς δεν υπάρχει ένα *καλό κράτος* που κάνει καμπάνιες πρόληψης και ενημέρωσης και ένα *κακό κράτος* που κυνηγάει οροθετικές και τις βάζει στη φυλακή. Πρόκειται μάλλον για ένα συνεχές, το οποίο περιλαμβάνει διαφορετικές τακτικές, διαθέσιμες για χρήση την κατάλληλη στιγμή. Η ιδέα της πρόληψης είναι άλλωστε ένα εργαλείο με μεγάλη ισχύ ελέγχου, που συχνά δημιουργεί πληθυσμούς δύο ταχυτήτων: αυτούς που μπορούν «να προφυλαχθούν, να ενημερωθούν, να

μην αρρωστήσουν κι αν παρόλα αυτά το κακό συμβεί, να πάρουν τα φάρμακά τους» – και όλους εκείνους που δεν είναι σε θέση να κάνουν τα παραπάνω γιατί βρίσκονται εξ' αρχής χωρίς τα προνόμια¹¹ που προϋποθέτουν οι καμπάνιες ενημέρωσης, η κουλτούρα της προφύλαξης, η φροντίδα του εαυτού κ.λπ. Έτσι, υπό μία έννοια, αυτοί οι 'πολίτες' βρίσκονται να είναι υπεύθυνοι για την κατάστασή τους, αφού το καλό κράτος έκανε ότι μπορούσε για να τους βοηθήσει αλλά αυτοί είναι τελικά *'άξιοι της μοίρας τους'*. Αυτό όμως που χρειάζεται να δούμε σε αυτή τη συγκυρία είναι το πώς εναλλάσσονται τα μοντέλα διαχείρισης στο συνεχές που προαναφέραμε: από μοντέλα διαχείρισης ενός τύπου (φιλελεύθερο-δημοκρατικό-προοδευτικό-στοργικό κράτος πρόνοιας, υποστηρικτικό προς την «κοινωνία των πολιτών», που βασίζει τις πολιτικές του στην ιδέα της συμμετοχής και στην «εκπαίδευση» των πολιτών) γίνεται μία στροφή προς μοντέλα άλλου τύπου, πολύ περισσότερο αυταρχικά και πατερναλιστικά, εκεί όπου «η πολλή δημοκρατία βλάπτει» και τα πολλά «δικαιώματα» επίσης, και γι' αυτό το κράτος «οφείλει» να χρησιμοποιήσει το προνόμιό του και να γίνει συγκεντρωτικό, να περιορίσει τις κλασικές αστικές δημοκρατικές ελευθερίες και να τονίσει το ρόλο του ως κατασταλτικού μηχανισμού που έχει το μονοπώλιο χρήσης της 'νόμιμης', θεσμικής, φυσικής βίας.

¹¹ Πρόνομια όπως το να έχει κανείς πρόσβαση στις καμπάνιες, συγκεκριμένο επίπεδο μόρφωσης, να είναι εγγράμματος, να ζει σε υποστηρικτικό κοινωνικό περιβάλλον, να έχει τα χρήματα, να έχει πρόσβαση και να γνωρίζει τη γραφειοκρατία του συστήματος κοινωνικής 'πρόνοιας' κ.λπ.

Λίγο πριν, λίγο μετά... ο κανόνας της ρατσιστικής βίας

Εκείνες τις πρώτες μέρες παρακολουθήσαμε τα δημοσιεύματα παγωμένες, ανίκανες να αντιδράσουμε, αισθανόμασταν αδύναμες και όποτε μπορούσαμε κάτι να ψελλίσουμε αυτό ήταν "δεν το πιστεύω αυτό που γίνεται" – αν και δεν είχαμε λόγους να μην το πιστεύουμε, δεν είχαμε καν λόγους να μην το περιμένουμε. Λίγες μέρες πριν αρχίσει το κυνήγι των οροθετικών γυναικών στο κέντρο της Αθήνας, βρισκόταν σε εξέλιξη ένα ακόμα επεισόδιο ξενοφοβικού λόγου και έργων εναντίον των μεταναστών. Οι μετανάστες και οι μετανάστριες αποτελούν πολύ καιρό τώρα το επίκεντρο της ρατσιστικής βίας, στα κανάλια από τους δημοσιογράφους, στα λεωφορεία από τους έλληνες που αποφάσισαν να μην πάρουν το αυτοκίνητό τους, στα σοκάκια από τους οργανωμένους φασιστο-χουλιγκάνους. Ανάλογα τη θέση του, καθένας ασκεί και τη βία που του αναλογεί. Οι μετανάστες δεν είναι πια μόνο αυτοί που ευθύνονται για όλα τα προβλήματα των ελλήνων, για τα δισ που δεν ξέρουν οι έλληνες «πολίτες» πού πήγαν, για τους μισθούς που πέφτουν, για την ανεργία, για τα φάρμακα που κόπηκαν. Αποτελούν, λέει, και υγειονομική βόμβα στο κέντρο της Αθήνας καθώς τα σώματά τους είναι φορείς μολυσματικών ασθενειών που μπορούν να προκαλέσουν πρόβλημα δημόσιας υγείας. Πολλές οι προτάσεις που ακούστηκαν, όπως άμεση επαναπρόωθηση, ξερονήσια, στρατόπεδα συγκέντρωσης – η τελευταία πήρε σάρκα και οστά στα κατ' ευφημισμὸν «κέντρα κράτησης» μεταναστών χωρίς χαρτιά που μαζεύτηκαν από το κέντρο της Αθήνας σε επιχειρήσεις σκούπας της αστυνομίας. Τον περασμένο Αύγουστο (2012) μπήκε σε εξέλιξη το σχέδιο με κωδική

ονομασία 'Ξένιος Ζευς', με στόχο το «ξεβρόμισμα του κέντρου της Αθήνας», ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Νίκος Δένδιας, ακριβώς σε αυτό το ρόλο, του προστάτη των ελλήνων πολιτών, και η αστυνομία -γεμάτη, όπως είναι γνωστό τοις πάσι πλέον, από ένστολους χρυσαυγίτες- στο ρόλο της 'σκούπας' της εκτελεστικής εξουσίας. Από τον Αύγουστο έως σήμερα που γράφονται αυτές οι γραμμές, το έργο «μαθήματα ελληνικής φιλοξενίας» παίζεται σε πολλά επίπεδα και οι ομάδες κρούσης της Χρυσής Αυγής μαζί με τους ρατσιστές έλληνες γειτόνους, ξέρετε εκείνους που δεν είναι ρατσιστές απλώς πιστεύουν ότι «δεν χωράμε άλλοι σε αυτή τη χώρα», έχουν ενεργητικό ρόλο. Σε πολλές περιπτώσεις επιτίθενται στα ίδια τα κέντρα κράτησης μεταναστών γιατί δεν τους θέλουν ούτε φυλακισμένους, δίπλα τους. Η Κυψέλη και τα Πατήσια, τα παζάρια στο Μεσολόγγι ή στη Ραφήνα, η Πάτρα και δεκάδες άλλα μέρη έχουν γίνει το θέατρο της ωμής ρατσιστικής βίας. Από άκρη σε άκρη αυτής της χώρας αποδεικνύεται περίτρανα ότι ο εθνικισμός και ο ρατσισμός θέλανε απλώς το νεράκι μιας «κρίσης» για να ανθίσουν. Αυτά τα περίφημα «μεμονωμένα φαινόμενα ρατσιστικής βίας» είναι πλέον ο κανόνας, η Χρυσή Αυγή πατάει γερά πάνω στα θεμέλια μια βαθιάς κοινωνικής νομιμοποίησης που ξεπερνά κατά πολύ τις ψήφους που πήρε στις εθνικές εκλογές και φυσικά δεν ντρέπεται για αυτό που είναι. Είναι οι Έλληνες ρατσιστές; Είναι και πάντα ήταν αλλά τώρα πλέον δεν ντρέπονται να κάνουν και κάτι για να το εκφράσουν. Τα σώματα των μεταναστών και των μεταναστριών ήταν και είναι ο πιο εύκολος στόχος τόσο για την απόλυτη δαιμονοποίηση όσο και για την άσκηση μιας βίας που τη νομιμοποιεί η ξενοφοβικά κατασκευασμένη κοινωνική

συναίνεση και οι νόμοι του κράτους που διαθέτουν μόνο τη θέση του παράνομου για τον εθνικά άλλο. Η επίθεση προς αυτόν τον εθνικά άλλο μπορεί να δράσει εκτονωτικά σε σχέση με τα συναισθήματα δυσφορίας και απόγνωσης που δημιουργεί η 'κρίση', αλλά και ενισχυτικά προς την κατεύθυνση συγκρότησης εθνικής ταυτότητας και συνοχής στους 'δύσκολους καιρούς' που έρχονται.

Σώματα περιττά, επικίνδυνα, απαραίτητα

Από τη θέση της έμφυλης και σεξουαλικής διαφορετικότητας στην οποία βρισκόμαστε, γνωρίζουμε καλά τη βία και την κακοποίηση που προκαλεί το να είσαι εκτός της νόρμας. Παρόλα αυτά, αντιλαμβανόμαστε ταυτόχρονα ότι προνόμια όπως αυτό του λευκού δέρματος, της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, του ανήκειν στην κυρίαρχη εθνική ταυτότητα, της νομικής υπόστασής μας ως «έλληνες πολίτες», της σχετικής υγείας, αρτιμέλειας και μόρφωσης που διαθέτουμε, μας τοποθετεί μίλια μακριά από την εμπειρία της βίας που ασκείται σε ένα μετανάστη χωρίς χαρτιά στο κέντρο της Αθήνας. Ίσως αυτή η απόσταση των προνομίων να ήταν που μας έκανε να απορούμε και για την ανελέητη βία που βλέπαμε να ασκείται στις γυναίκες της πιάτσας των ναρκωτικών ή/και της πιάτσας του πεζοδρομίου εκείνες τις πρώτες ημέρες. Γιατί η εξουσία χτίζεται πάνω στα σώματα, φτιάχνει τους όρους και τις συνθήκες της επισφάλειας και της τρωτότητας του καθένα και της καθεμιάς. Κι αυτοί οι όροι διαφέρουν.

Με τι θα μπορούσε να μοιάζει το να είσαι μια γυναίκα τοξικοεξαρτημένη, μόνη, άφραγκη, βράδυ, σε ένα σκοτεινό σοκάκι στο κέντρο της Αθήνας; Ανέναντι σε ποια από

όλες τις βίες που θα μπορούσαν να του ασκηθούν δύναται αυτό το σώμα να αμυνθεί ή/και να αποκρούσει; Απέναντι στην κρατική βία; Στη ρατσιστική βία; Στην ανδρική; Στη βία της ιατρικής επιστήμης που ορίζει αυτό το σώμα ως 'μολυσματικό'; Σε ποια απ' όλες, αλήθεια; Αυτά είναι σώματα που αντιμετωπίζονται ως περιττά, ως η «γυμνή ζωή», η ζωή που δεν αξίζει να βιωθεί. Έτσι τα αντιμετωπίζει η εξουσία, έτσι τα αντιλαμβάνεται ο συμμορφωμένος πολίτης που προσπερνάει ή στέκεται να τα κοιτάξει. Οι μηχανισμοί της διακυβέρνησης γνωρίζουν καλά αυτά τα σώματα και αυτά γνωρίζουν καλά τους μηχανισμούς. Και θα θέλαμε εδώ, από αυτή τη θέση της δικής μας τόσο απόμακρης, από πολλές απόψεις, εμπειρίας να σκεφτούμε μια στιγμή αυτά τα σώματα. Όχι με λύπηση, με οίκτο ή με συμπάθεια. Να τα στοχαστούμε ως σώματα που μοιάζουν με τα δικά μας αλλά που είναι ταυτόχρονα τόσο διαφορετικά. Ως σώματα που έχουν κάτι να μας μάθουν. Γιατί αυτά τα σώματα δεν είναι μόνο «περιττά». Ή μάλλον την ίδια στιγμή που αντιμετωπίζονται ως περιττά αποκαλύπτουν και μιαν άλλη αλήθεια: για το κράτος αυτά τα σώματα έχουν μεγάλη αξία. Είναι ταυτόχρονα απαραίτητα και επικίνδυνα σώματα. Από τη μία είναι επικίνδυνα γιατί αποτελούν τη ζωντανή απόδειξη της αποτυχίας των μηχανισμών να εξαναγκάσουν στους πειθαρχικούς καταναγκασμούς τους όλα τα σώματα. Αυτή είναι η κρυφή ιστορία της αποτυχίας του να γίνουμε όλοι και όλες 'λειτουργικά παραγωγικοί', να μπορέσουμε να ενσωματώσουμε 'τόσο όσο' τις επιταγές της εξουσίας των θεσμών σε διάφορα επίπεδα. Είναι η ιστορία της αποτυχίας οργάνωσης του ψυχικού μας κόσμου με όρους 'υγείας και αποτελεσματικότητας': αποτυχία να ξεπεραστούν τα τραύματα και οι αποκλεισμοί, να γίνουμε

σκληροί, ανθεκτικοί, αιμοβόροι αλλά και ευαίσθητοι 'όσο' (πόσο άραγε;) χρειάζεται για να τα βγάλουμε πέρα μέσα σ' αυτή τη συχνά παραβιαστική κοινωνική πραγματικότητα. Αυτή όμως δεν είναι απλώς μια 'ατομική' αποτυχία. Είναι μια αποτυχία της εξουσίας να μας φτιάξει 'κατ' εικόνα και ομοίωση'. Έτσι αυτά τα σώματα είναι επικίνδυνα γιατί όσο και να προσπάθησαν δεν μπόρεσαν ποτέ να ικανοποιήσουν τη μάνα, τον πατέρα, το δάσκαλο, δεν μπόρεσαν να φτάσουν πρώτοι όσο κι αν έτρεξαν, και δεν ήταν ποτέ 'αρκετά' καλοί... Το μοντέλο βγήκε 'ελαττωματικό', το λειτουργικό πρόγραμμα πρόδωσε τον κατασκευαστή του. Ταυτόχρονα αυτά τα σώματα, ή κάποια άλλα, είναι σώματα ανθρώπων που τα στιγμάτισαν κάποιες αρνήσεις, όταν βγήκαν από τη σειρά τους στην παρέλαση, πέταξαν τη σημαία, είπαν όχι δεν πάω, όχι δεν θέλω, αρνήθηκαν ν' αποδεχτούν το ιδεώδες της «καλής» ζωής, το ρόλο, το μοντέλο, την ιδέα του να είναι παραγωγικά υποκείμενα, καλοί μαθητές, πειθήνιες κόρες, γιοι που κάνουν τον πατέρα περήφανο. Με λίγα λόγια τα υποκείμενα αυτά, ξανά και ξανά, απέτυχαν να «ενσωματωθούν» ή/και αντιστάθηκαν στην ενσωμάτωση. Και φυσικά τιμωρήθηκαν γι' αυτό, ενώ το τωρινό επεισόδιο δεν είναι η πρώτη φορά που τιμωρούνται. Εδώ εμφανίζεται και το πώς είναι αυτά τα σώματα απαραίτητα στους μηχανισμούς της βιοπολιτικής εξουσίας: Ως ζωντανές πραγματικότητες είναι σώματα απαραίτητα στην εξουσία γιατί μπορεί να τα δείχνει με το δάχτυλο και να λέει «Αυτοί δεν ήθελαν να γίνουν (βλ. να τους κάνουμε) άνθρωποι και βλέπετε πώς κατάντησαν. Καθίστε προσοχή, λοιπόν!». Η εξουσία χρησιμοποιεί αυτά τα σώματα για να προπαγανδίσει τα 'οφέλη' της καλής ζωής που δεν είναι άλλη από τη ζωή μέσα στις πειθαρχίες

που επιβάλλει εκείνη, η Εξουσία. Τα αφήνει εκτεθειμένα ενώ έχουν ανάγκες, άλλοτε τα στιγματίζει, τα κατηγορεί για τα τραύματά τους ή τα περιφρονεί. Είναι οι παρίες που θα παραδειγματίσουν τους υπόλοιπους.

Αυτό το σώμα ήταν που δαιμονοποιήθηκε στο δημόσιο λόγο όπως αυτός εκφράστηκε στα κανάλια και τις εφημερίδες, ως υπεύθυνο για πρόκληση σκοπούμενης σωματικής βλάβης. Σε αυτό το σώμα ασκήθηκε βία από τους γιατρούς, τους δικαστές, τους αστυνομικούς, τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους, τους σπιτονοικοκύρηδες, τους πελάτες, τους συμμαθητές, τους γνωστούς, τους συγγενείς. Όταν σταθεί το σώμα προς λιθοβολισμό, λίγοι είναι αυτοί που δε θα πάρουν πέτρα για να ρίξουν. Να κάποια παραδείγματα τέτοιων συμπεριφορών από τις πολλές ανάλογες που φανταζόμαστε να υπάρχουν εκεί έξω αλλά που μάλλον δε θα τις μάθουμε ποτέ. Μετά τη δημοσίευση των φωτογραφιών των γυναικών, τα αδέρφια μιας από αυτές απολύθηκαν από τη δουλειά τους, ενώ το παιδί μιας άλλης υποχρεώθηκε από το σχολείο να κάνει το τεστ για HIV και έστω κι αν βγήκε αρνητικό άλλαξε σχολικό περιβάλλον¹². Μάλλον καλώς έκανε κι άλλαξε περιβάλλον, καθώς το να είσαι το παιδί της «πόρνης υγειονομικής βόμβας» δεν πρέπει να είναι και πολύ εύκολη υπόθεση σε ένα ελληνικό σχολείο. Αλλά κάπως έτσι λειτουργεί η βία. Η τιμωρητική βία δεν ασκείται απαραίτητα στον υπαίτιο, σε αυτόν που φταίει, στον πολίτη υπεράνω υποψίας, τον οικογενειάρχη που έκανε και τη θητεία του στο στρατό,

αλλά σε αυτήν που δεν μπορεί να αντιδράσει. Τούτη η ιστορία έδειξε για άλλη μια φορά πως όσο θα υπάρχουν σώματα που δεν μπορούν να αντιδράσουν, που δεν τους επιτρέπεται να έχουν φωνή και άποψη, τόσο θα ασκείται πάνω τους βία και η ιστορία ούτε καν θα τους αναφέρει.

Ο λόγος και οι δράσεις που πλαισίωσαν το κυνήγι των οροθετικών ήταν τόσο ακραία χυδαίος από επιστημονικής, ηθικής, νομικής και αισθητικής άποψης, που κανονικά θα έπρεπε να μας βάλει σε σκέψεις όσον αφορά τη συλλογική γνώση για τον ίδιο τον ιό του HIV. Γιατί αν ο ιός μεταδίδεται, όπως μέχρι τώρα γνωρίζουμε, από την χωρίς προφυλάξεις σεξουαλική πράξη της διείσδυσης ή με μετάγγιση μολυσμένου αίματος, τότε γιατί οι αστυνομικοί να φοράνε γάντια και μάσκες κατά τη μεταφορά των συλληφθέντων στον ανακριτή; Και γιατί να θεωρείται «έγκλημα» να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες οι οροθετικοί άνθρωποι; Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό για την Εργασία, δεν υπάρχει καμία εργασία από την οποία χρειάζεται να αποκλειστεί ένας οροθετικός. Άρα γιατί να θεωρείται πρόκληση σωματικής βλάβης το να εκδίδεσαι ενώ είσαι οροθετικός; Γιατί να υποβληθεί το παιδί της συγκεκριμένης οροθετικής κοπέλας στο τεστ; Γιατί να είναι πιο πιθανό να είναι οροθετικό και τι θα σήμαινε για την ασφάλεια των άλλων παιδιών ακόμα και το να ήταν οροθετικό; Τέλος, εφόσον ο HIV δεν θεωρείται πλέον ένας θανατηφόρος ιός, εάν ο φορέας ακολουθήσει τη θεραπευτική αγωγή, γιατί αυτές οι κοπέλες να κατηγορούνται για εγκλήματα κατά της ζωής και προς

12 Από τις μαρτυρίες των οροθετικών γυναικών -που κρατούνταν στον Κορυδαλλό- σε μέλη της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης στις Διωκόμενες Οροθετικές Γυναίκες που τις επισκέφτηκαν.

τι όλος αυτός ο λόγος περί θανατηφόρας απειλής;¹³ Μήπως είναι πράγματι αυτός ο στόχος; Να αμφισβητήσουμε ακόμα κι αυτά που ξέρουμε για τον ιό κι απλώς να φοβόμαστε; Τι να πούμε... μπορεί κιόλας. Αυτό το πράγμα που λέγεται κράτος είναι για όλα ικανό. Παρόλα αυτά, ενδιαφέρον για μας έχει να αναγνωρίσουμε και να καταδείξουμε τους λόγους που εκφράζονται δημόσια, και τους τρόπους με τους οποίους παράγεται η νομιμοποίηση των μηχανισμών διακυβέρνησης του 'πληθυσμού', αλλά και η συναίνεση αυτού του πληθυσμού. Έτσι, περιοριζόμαστε σε μια ανάλυση της πραγματικότητας χωρίς να ψάχνουμε αιτιακές σχέσεις, προσπαθώντας κυρίως να κατανοήσουμε τις σχέσεις εξουσίας που αναπτύσσονται στα συστήματα ιεραρχιών, το πώς και πότε κάποια βία θεωρείται 'ηθικά δίκαιη' ώστε να ασκείται από κάποιους προς κάποιους άλλους και όχι προς κάποιους τρίτους, τις συνδέσεις ανάμεσα στους λόγους, τα πράγματα, τις σχέσεις και την ιστορία. Ένα συμπέρασμα από το κυνήγι των γυναικών αυτών θα μπορούσε να είναι πως το κράτος, δια μέσου των μηχανισμών που παράγουν την περίφημη ασφάλεια, χρησιμοποιεί μια σειρά από τεχνικές για να ελέγξει το 'φαινόμενο' και τελικά την ίδια την πραγματικότητα. Σε αυτή την πραγματικότητα ό,τι ξέραμε για τον HIV μπορούμε και να το ξεχάσουμε. Την ίδια στιγμή που αμφισβητείται το για πόσο ακόμη οι φορείς θα συνεχίσουν να λαμβάνουν την αγωγή που χρειάζονται -βλ. υπό διάλυση δημόσιο σύστημα υγείας- το κράτος φοράει γάντια για να ακουμπήσει οροθετικές γυναίκες και

δημιουργεί έναν κανονικό πανικό γύρω από τους τρόπους μετάδοσης του ιού. Με άλλα λόγια: Καλώς ήρθατε στην πραγματικότητα!

Κάποιες παράπλευρες απώλειες

Η δημοσίευση των στοιχείων των οροθετικών είχε άμεσες και έμμεσες συνέπειες. Κάποιες από τις άμεσες αφορούν τις προσωπικές ζωές των γυναικών και των κοντινών τους ανθρώπων. Τις συνέπειες αυτής της έκθεσης τις υφίστανται και θα συνεχίσουν να τις υφίστανται οι γυναίκες αυτές πιθανά για πολύ καιρό, και το ίδιο ισχύει ως ένα βαθμό για τους συγγενείς, τους γονείς και τα παιδιά τους.

Μια επιπλέον έμμεση συνέπεια, που μας αφορά όλους και όλες, είναι η καταστροφή που επέφερε αυτή η ιστορία στην προσπάθεια που έκαναν εδώ και χρόνια, τόσο τα κινήματα όσο και μέρος του επιστημονικού κόσμου, για να πειστεί ο κόσμος ότι ο HIV είναι μια ασθένεια από την οποία εύκολα προστατεύεται κανείς, αρκεί να κάνει σεξ με προφυλάξεις και σε περίπτωση που υπάρχει πιθανότητα να έχει μολυνθεί να μη διασπάσει να εξεταστεί για να γνωρίζει εάν είναι φορέας. Εκτιμούμε ότι χάθηκε μια σχετική εμπιστοσύνη που φαίνεται πως είχε χτιστεί απέναντι στους φορείς υγείας ακόμα κι αν αυτοί παρέχουν υπηρεσίες από κινητές μονάδες. Ενώ ο κόσμος είχε ξεκινήσει να κάνει πιο συχνά τεστ, καθώς υπήρχε το δεδομένο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τώρα αυτή η αίσθηση ασφάλειας χάθηκε. Μπορούμε να φανταστούμε ότι ύστερα από αυτή την ιστορία πολλές κατηγορίες επαγγελματιών θα

13 Κατά την πρώτη σύλληψη, μιας 22χρονης κοπέλας από τη Ρωσία, γνωστή σκανδαλοθηρική εφημερίδα κυκλοφόρησε με πρωτοσέλιδο τη φωτογραφία της και μια τεράστια λεζάντα "Κίνδυνος-Θάνατος".

δείξουν μεγαλύτερη αντίσταση στο να ελεγχθούν μπροστά στο ενδεχόμενο να βρεθούν θετικοί στον ιό και να γίνουν πρωτοσέλιδο. Πολύ περισσότερο τα άτομα που παρέχουν σεξουαλικές υπηρεσίες, θα βλέπουν τις κινητές μονάδες του ΚΕΕΛΠΝΟ και θα τρέχουν να κρυφτούν καθώς, απ' ό,τι φαίνεται, αν είναι φορείς του ιού θα φορτωθούν κατηγορίες κακουργήματος,. Κάποιος με ισχυρή δόση συνωμοσιολογίας θα έλεγε πως ίσως το κράτος να είχε ακριβώς αυτό το στόχο, να κρυφτούν ακόμα περισσότερο οι οροθετικοί, να μην κυκλοφορούν, να τελειώνουμε με την ύπαρξή τους στο δημόσιο χώρο – και σε κάποιο βαθμό τα κατάφερε.

Αυτή τη στιγμή

που γράφουμε αυτό το κείμενο, το κυνήγι συνεχίζεται, καθώς κλιμάκια του ΚΕΕΛΠΝΟ και της αστυνομίας διενεργούν ελέγχους που οδηγούν σε διώξεις, αν και με μικρότερη συχνότητα απ' ό,τι στην αρχή. Οι προφυλακίσεις σε όσες βγαίνουν θετικές στον ιό έχουν πάψει, ενώ μέσα στο καλοκαίρι ξεκίνησε η σταδιακή αποφυλάκιση και των 26 γυναικών που κρατούνταν στις φυλακές Κορυδαλλού. Οι γυναίκες αποφυλακίζονται ανά δύο, ενώ στις αρχές του Νοέμβρη δεκαέξι από αυτές ήταν ακόμη κρατούμενες. Αναπόφευκτα σκεφτόμαστε: όταν όλος ο κόσμος έχει δει το πρόσωπό τους και ξέρει την ιστορία τους, πού θα μείνουν και πώς θα βρουν τα στοιχειώδη για επιβίωση. Οργίασαν τα κανάλια όταν μία από τις γυναίκες που αφέθηκαν ελεύθερες ξαναπιάστηκε να κάνει πεζοδρόμιο και νέες «απορίες» εκφράστηκαν. Πράγματι, κι εμείς απορούμε που αποφάσισε να κάνει πεζοδρόμιο και δεν άνοιξε το δικό της κομμωτήριο, η κοπέλα.

Όσον αφορά τις συνθήκες κράτησής τους στις

φυλακές Κορυδαλλού έχουμε απλώς να παρατηρήσουμε τον τιμωρητικό ρόλο του κράτους σε αυτή την υπόθεση. Γιατροί-μέλη πρωτοβουλιών αλληλεγγύης έχουν επισημάνει όλο αυτό τον καιρό, ξανά και ξανά, τον κίνδυνο που αποτελεί για την υγεία των γυναικών ο εγκλεισμός τους. Οι γυναίκες δεν υποστηρίχτηκαν ψυχολογικά σε κανένα επίπεδο, ούτε σε σχέση με το ότι μόλις έμαθαν πως είναι φορείς HIV, ούτε σε σχέση με τις συνέπειες που έχει η δημοσιοποίηση των στοιχείων τους. Επιπλέον, οι γυναίκες δεν κρατήθηκαν σε κάποιο από τα νοσηλευτικά ιδρύματα των φυλακών, όπως συνηθίζεται για τους φορείς του HIV και όπως προβλέπει και η τελευταία διάταξη του Λοβέρδου. Αντ' αυτού κρατήθηκαν στα υπόγεια των γυναικείων φυλακών Κορυδαλλού όπου οι ανύπαρκτες συνθήκες υγιεινής λειτουργούσαν ως νέα επίθεση εναντίον τους.

Τα τεστ με βάση τα οποία οι γυναίκες διώχτηκαν ήταν τα γρήγορα (rapid) τεστ για τον ιό, τα οποία για να θεωρηθούν αξιόπιστα πρέπει να ακολουθηθούν από το τεστ ELISA. Αυτά τα τεστ άργησαν να γίνουν μέσα στις φυλακές, όπως και άργησαν να ξεκινήσουν οι έλεγχοι για τα επίπεδα του ιϊκού φορτίου και οι γυναίκες δεν λαμβάνουν ακόμη καμία θεραπευτική αγωγή – ούτε εκείνες που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη φυλακή, ούτε όσες αποφυλακίστηκαν. Τέλος, δεν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα απεξάρτησης του ΚΕΘΕΑ ή του ΟΚΑΝΑ (εκτός από μία) κάτι από το οποίο εξαρτάται και η νομική τους κάλυψη.

Είμαστε και θα είμαστε μαζί τους.

Queericulum Vitae

www.qvzine.net

Για επικοινωνία: contact@qvzine.net